

Marinus Poulsen:

Te Mar'ken i Holsbrow' (8)

Markedsdagen er nu omsider ved at være slut; det er på tide at tænke på hjemturen.

Vi sna'ker om, te vi sku ernlig hat en Mar'kensgaw· mej hjem. – Ja, sejer Julius, hwis en haaj manne Peng·, saa ku en go ni'er o æ Tor'e aa ky·ef en Skip Ævler, lisom Peder Pejter i Toustrup han gjo·r. Jaaw, a kam te, da di wa ve'r aa handel om em. Di kam saa teræ't om æ Pris. Han ga en Kro·n for em. Han gik ni'er te æ Kjømand atter djæ Hakkelssæk te'r aa taa'em i. De wa en ornlige Slant aa kom hjem mæj. Æ Ævler wa gu·e nok. Peder ga mæ jen', den smajt godt, saa haar æ sommen mender aa sej, hurn di ser u'er.

– En ska snaar te'r aa haa æ Ni'es vend ar Hjemmen te, mi·en Kræjsten. A tōwes, de blywer saa mørk. De æ wol e't ve'r aa træk op te Rejn? De ka jo væ·r, de kommer te'r aa pas, for Gammelmu'er hun mi·en i Gu'er, te æ Hemmel wa ve'r aa ligen en Fo·rmaw·. Ja, hun sejer te “Naar æ Hemmel ligner en Fo·rmaw·, saa vel æ ræj·n inden

Vi snakkede om, at vi egentlig skulle have haft en markedsgave med hjem. – Ja, siger Julius, hvis man havde mange penge, så kunne man gå ned på torvet og købe en skæppe æbler, ligesom Peder Pejter i Toustrup han gjorde. Jo, jeg kom til, da de var ved at handle om dem. De kom så til rette om prisen. Han gav en krone for dem. Han gik ned til købmanden efter deres hakkelsessæk til at have dem i. Det var en ordentlig klat at komme hjem med. Æblerne var gode nok. Peder gav mig et, det smagte godt, så har det såmænd mindre at sige, hvordan de ser ud.

– Man skal snart til at have næsen vendt hjemad, mente Kristen. Jeg synes, det bliver så mørkt. Det er vel ikke ved at trække op til regn? Det kan jo være, det kommer til at passe, for bedstemor hun mente i går, at himlen var ved at ligne en fåremave. Ja hun siger at “Når himlen ligner en fåremave, så vil det regne inden tre dage”. – Det

trej Daw'". – De stemmer nøj sammel mæ Faars Snak, saa·j Julius. Han sejer te "Naar æ Hemmel ær som en nysklipper Fo'r, saa vel æ rej·n, i hurn de go'r". A ve'r e't om I laaj Mærk te'r, men æ Hemmel ligent nøj en Fo·rmaw· i Gu'er, saa vi for saamænd nok Rejn i Maa·r. – De gjør vi nok, sejer saa Kræjsten, for en Par Daw· sind, da wa dæ sørn en Swalm. – Ja, Julius mi·en osse, te de haaj sørn swalemt. O æ Tamberdaa wa æ Vend i Sønden, aa de rejent osse nøj, saa de æ nok e't sekker, de·l go slet saa gelassen mæ æ Høst, som de haa gjør te dæhæ·r. – A ve'r e't hurn æ Vejle ka bly·w i Maa·r heller o æ Daa' a'ter, heller næst' Daa' ijen, aa de æ dæ nok engen a wos, dæ ka sej·, men vi for i hwer Fald e't Rejn i Daa'. De æ mi Mjenning, saa·j a. Saa bløw dæ e't sna'ker mier om æ Vejle.

Men vi kam te'r aa sna'k nøj om dæhæ·r' Sej·, som vi li·g haar hør nøj aa', aa som dem Gammel alti ka fo anvæ'n i djæ Snak. – Julius mi·en, han vest, hwa hans Gammelfaa'r vild ha bemær'ker, hwis han wa klaar øwer, te han, Julius, so' hæ·r. Jaaw, saa vild han nok ha saa'j "Du ska pas di Snit aa e't di Skidt". De æ ve'r aa blyw en Sej· for ham. De bety·r nok saa møj', te en ska ta sæ nøj nø'te te. Atter hans Mjening ska en e't go te Mar'ken, urn en haar nøj aa kom· dæ a'ter. O æ Værtshu·s dæ·r haar en engen Ærend. Naar han i gammel Daw· sku te Holsbrow, saa tuk han en Kaarre o æ Aar·m te'r aa haa æ Kræmmerhu·s

stemmer noget sammen med fars snak, sagde Julius. Han siger at "Når himlen er som et nyklippet får, så vil det regne, hvordan det så går". Jeg ved ikke, om I lagde mærke til det, men himlen lignede noget en fåremave i går, så vi får såmænd nok regn i morgen. – Det gør vi nok, siger så Kristen, for et par dage siden, da var der sådan en lummervarme. – Ja, Julius mente også, at det havde sådan blæst med varme. På Tamperdag (dvs. 21. september) var vinden i syd, og det regnede også noget, så det er nok ikke sikkert, det vil gå slet så rask med høsten, som det har gjort hidtil. – Jeg ved ikke, hvordan vejret kan blive i morgen eller dagen efter, eller næste dag igen, og det er der nok ingen af os, der kan sige, men vi får i hvert fald ikke regn i dag. Det er min mening, sagde jeg. Så blev der ikke snakket mere om vejret.

Men vi kom til at snakke noget om den her talemåde, som vi lige havde hørt noget af, og som de gamle altid kan få anvendt i deres snak. – Julius mente, han vidste, hvad hans bedstefar ville have bemærket, hvis han var klar over, at han, Julius, sad her. Jo, så ville han nok have sagt "Du skal passe dit snit og ikke dit skidt". Det er ved at blive et mundheld for ham. Det betyder nok så meget, at man skal tage sig noget nyttigt til. Efter hans mening skal man ikke gå til marked, uden man har noget at komme der efter. På værtshuse der har man ingen ærinde. Når han i gamle dage skulle til Holstebro, så tog han en kurv på armen til at have kræmmerhusene i, men derud af, til byen der

i', men dær u'rar, te æ Bøj' dæ·r haa·j han hans Mel·mar i'en. Dem faatæerr han saa i æ Kjømandsbutik. A tenker wol, æ Kjømand ga en Dram te. Ja, Faa'r brujt ær sommen o sam· Maa·r dem føst O·ringer. No, naar dæ ska hintes Kjømandssager, saa kyer han wol ti·erst, hej-sen taar han mæ æ Dawvown a'terr. Dæ æ jo iløw'ler halanden Mi'l hjemfræ te æ Bøj'. Gammelfaa'r ka e't ræt mæ dæhæ·r Ti·er aa nøj' Ski'k. Naar han hør o vi ander Ong· waa Snak aa waa Mjening om flier Teng, saa sejer han saa tit: "Ja dem Ong· di ka væ gue nok, men dem Gammel de æ dem klo·gest." "Ja, de æ re·le nok", føjer han saa gja·r te for aa bestør'ker.

Loppecirkus.
Billedet er udlånt af Vejle Byhistoriske Arkiv & Stadsarkiv.

havde han sine mellemgader i den. Dem fortærede han så i købmandsbutikken. Jeg tænker vel, købmanden gav en dram til. Ja, far brugte den såmænd på samme måde de første åringer. Nu, når der skal hentes købmandssager, så kører han vel tiest, ellers tager han med dagvognen efter dem. Der er jo alligevel halvanden mil hjemmefra til byen. Bedstefar kan ikke rigtigt med de her tider og nye skikke. Når han lytter til vi unges snak og vores mening om flere ting, så siger han så tit: "Ja de unge de kan være gode nok, men de gamle de er de klogeste." "Ja, det er rigtigt nok", føjer han så gerne til for at bestyrke det.

Julius wa bløwen nøj urolle i æ Sæ·r, laa a Mærk te, han skulter sæ, aa han tuk sæ i æ Na'k, aa endle sejer han: – A trow'er, te a snaar ka stel en Lo'pteater an, for a æ da bløwen bekasser mæ nøj a dæhæ'r Lo'ptøj, ka a mær·k. A haa sommen faat em henn ve ham æ Lo'pmand. De wa ret, te de ver·mt mæ Lo'per ind ve ham, heller en ka wol snaaerr sej· te de ho'per mæ em. De ka væ·r, han bløw gal o', te a saa·j te ham, te han tuk wol dæhæ·r Smodyerr mæ sæ i æ Seng om æ Næt, faa di sku da ha nøj aa løw· aa. Han saa·j engen Teng, men han so' saa ves te mæ. A tenker, han saa haa kommedierr en Par Stø'ker nier o æ Bæl'e a mæ. De Skidt ku han jo fo te all Teng. De ka væ·r, a sku go op te ham ijen aa ta'k ham for æ Foræring. No ka vi snaar blyw Konkurenter, ka a sej te ham. Men de klogest vild nok væ·r snaar aa ta hjem. En sku li·g ha hat en Væltepeder heller en Besykel heller hwa de ær, di kol'der em, saa ku en snaar ha kommen øwer de Støk Vej.

Kræjsten faato·l, te æ Søn i Stor Daalstrup haaj faat sørn jen. Men de mot da nok vær en Væltepeder, faa han vælter da mæ'n bode i Gru·sdjønger aa Waj·sgro·ef. De so' a da jen Daa', a wa u·r aa kyer mæ dem Brow·n. Da wa han osse u·r, o·n Løsttu'r skuld æ nok væ·r. Men a ve'r e't, hwem dæ moerr sæ mjest, enten ham o æ Væltepeder heller mæ, dæ bare so' o'er. Men han wa hejsen e't faaknøt, lisaa so·r

Julius var blevet noget urolig i sædet, lagde jeg mærke til, han vred skuldrene, og han tog sig i nakken, og endelig siger han: – Jeg tror, at jeg snart kan starte et loppeteater, for jeg er da blevet belemret med noget af det her loppetøj, kan jeg mærke. Jeg har såmænd fået dem henne ved ham loppemanden. Det var lige så det vrimlede med lopper ved ham, eller man kan vel snarere sige, at det hoppede med dem. Det kan være, han blev vred over, at jeg sagde til ham, at han vel tog de her smådyr med sig i seng om natten, for de skulle da have noget at leve af. Han sagde ingenting, men han så så vist på mig. Jeg tænker, han så har kommanderet et par stykker ned på min mave. Det skidt kunne han jo få til alting. Det kan være, jeg skulle gå op til ham igen og takke ham for foræringen. Nu kan vi snart blive konkurrenter, kan jeg sige til ham. Men det klogeste ville nok være snart at tage hjem. Man skulle lige have haft en væltepeter eller en bicycle eller hvad det er, de kalder dem, så kunne man snart have klaret det stykke vej.

Kristen fortalte, at sønnen i Store Dalstrup havde fået sådan en. Men det måtte da nok være en væltepeter, for han væltede da med den både i grusdynger og landevejsgrøfter. Det så jeg da en dag, jeg var ude at køre med de brune. Da var han også ude, på en lysttur skulle det nok være. Men jeg ved ikke, hvem der morede sig mest, enten ham på væltepeteren eller mig, der bare så på det. Men han var ellers ikke forknyt; ligeså såre han kom til at ligge ved siden af den, så var han på den igen, han ville ellers ikke

han kam te'r aa leg ve æ Si· aa'n, saa wa han o'n ijen, han vild hejsen e't gi sæ. De æ no nøj sin·d, a øvervæerr den Forestelleng. Di sejer iløw'ler, te no ka Anton godt ri· o hans Syk'el. Ja, sørn jen som Anton, han ka jo sajt. Hans Faar haa jo nok li·g gin· ham æ Pæng, en haa kaast. Bode hans Faar aa Muer æ saa stuer aa', te djæ Knæjt haa faat en Syk'el aa vi·s sæ o'.

– En Syk'el æ no faa dy·r for almenlig Kaa·l, mi·en Kræjsten, den koster da en hiel Ors Løn. – A saa·j, te de wa nower gremm nower for æ Landvejstrafik. A wa for en Ti sind uer aa kyer, da kam a imo'r jen, æ Hæ·st wa saa ræj for en som faa alting Undt. – Ær æ Hæ·st ræj for em, som di ves al'ti ær, sejer saa Julius, saa ska æ Rytter staa aa', gjør han e't de, saa mo æ Kusk gi ham jen aa æ Pisk. – A saa·j, te i sørn en Ti haaj en nok aa gy·er mæ'r aa hold o æ Hæ·st, en fæk e't Staa·nd te'r aa brug æ Pisk. Vi sier jo et jens o all Teng, bemærker a li·g.

Da a haaj faat dæhæ'r Faaskræ'kels, aa æ Hæ·st wa bløwen rolle ijen, sna'ker a mæ Jens Vejmand, han mi·en, te en mot e't beklaw· sæ øwer æ Sykler, nej, dem sku vi skam ha nower flier aa'. Han saa·j, te de wa Jens Sørensen, dæ kam om ve mæ, aa sin·d han wa begynd aa befaa·r æ Vej o hans Stjenknu·ser, haar æ Vej waat møj læ'ter aa hol·d, jaaw den Slaw· sku dæ væ manne aa'.

give sig. Det er nu noget siden, jeg overværede den forestilling. De siger alligevel, at nu kan Anton godt ride på sin cykel. Ja, sådan en som Anton, han kan jo sagtens. Hans far har jo nok lige givet ham pengene, den har kostet. Både hans far og mor er så vigtige af, at deres knægt har fået en cykel at vise sig på.

– En cykel er nu for dyr for almindelige karle, mente Kristen, den koster da et helt års løn. – Jeg sagde, at det var nogle grimme nogle for landevejstrafikken. Jeg var for en tid siden ude at køre, da kom jeg imod en, hestene var så rædde for den som for alt ondt. – Er hestene rædde for dem, hvad de vist altid er, siger så Julius, så skal rytteren (dvs. cyklisten) stå af, gør han ikke det, så må kusken give ham en med pisk. – Jeg sagde, at i sådan et øjeblik havde man nok at gøre med at holde hestene, man fik ikke stunder til at bruge pisk. Vi ser jo ikke ens på alting, bemærkede jeg lige.

Da jeg havde fået den her forskrækkelse, og hestene var blevet rolige igen, snakkede jeg med Jens Vejmand, han mente, at man måtte ikke beklage sig over cyklerne, nej, dem skulle vi skam have nogle flere af. Han sagde, at det var Jens Sørensen, der kom forbi mig, og siden han var begyndt at befare vejen på sin stenkuser, har vejen været meget lettere at holde, jo den slags skulle der være mange af.

Jens Vejmand sna'ker akkuraat, som de wa hans hyw· Mjening, a ve'r e't ræt, om de war'er. Mæ aa Kræjsten tro·j e't, te de Sykelrytteri nowti bløw almenlig. – Ja, de vest Julius saa e't, men I sku prøw· aa sna'k mæ Mine i æ Møll om'er. De er et saa læng sin·d, a wa nier aa hint ni Mølku'er, faato·l han. Di haa·j saa møj' aa mo·l den Daa. Æ Ku'er wa e't færr, da a kam, a mot vent nøj a'terr. A kam saa ind i æ Mølstow·. Dær so Sofus Laj' aa Pe Tammes i Krøjpgord mæ·n Glas aa·n klaar Fla·esk o æ Bu'erd æ for ve dem. A fæk osse en Sæ·r aa fild i Snak mæ dæhæ·r tow Stabejserr. Di æ no gu·e nok, men dæ wa engen a dem, dæ haaj møj' te owers for æ Sykler, som vi fild i Snak om. – Pe Tammes mi·en, de wa Galskab de rien o Syk'el. De sku faabyes, saa·j han, de æ te'r aa jaw Hæ·st aa Vow·n i æ Wajsgro'ef mej.

Mine gik u'r aa ind i æ Stow·, aa gik nok aa lo't nøj te dæhæ·r Snak, saa sejer hun: – Ska a e't osse faabyes aa heng Wasketøj o·n Snor, faa de ka ni toвле Kre'ker da heller e't sto for. – No, sejer saa Pe Tammes, sørn nøj henger en da heller e't op o æ Landvej. – Nej, men a vel da helst ha waas hænd op hæ·r i æ Nærhi'er aa æ Møll. Dæ wa·n Møl·gjæst hær jen Gaang, dæ beklawer sæ sørn, for'e han mi·en, te han nær e't wa noj hæte, faade a haaj hæn nower Skjowter op o æ

Jens Vejmand snakkede akkurat, som det var hans inderste mening, jeg ved ikke rigtigt, om det var det. Jeg og Kristen troede ikke, at det cykelrytteri nogensinde blev almindeligt. – Ja, det vidste Julius så ikke, men I skulle prøve at snakke med Mine i Møllen om det. Det er ikke så længe siden, jeg var nede og hente noget møllekorn, fortalte han. De havde så meget at male den dag. Kornet var ikke færdig, da jeg kom, jeg måtte vente noget på det. Jeg kom så ind i møllestuen. Der sad Sofus Laj og Per Thomas i Krøjpgård med et glas og en klar flaske på bordet foran dem. Jeg fik også et sæde og faldt i snak med de her to stabejsere. De er nu gode nok, men der var ingen af dem, der havde meget tilovers for cyklerne, som vi faldt i snak om. – Per Thomas mente, det var galskab den riden på cykel. Det skulle forbydes, sagde han, det er til at jage heste og vogne i grøften med.

Mine gik ud og ind af stuen, og gik nok og lyttede noget til det her snak, så siger hun: – Skal jeg ikke også forbydes at hænge vasketøj på en snor, for det kan nogle tossede krikker da heller ikke stå for. – Nå, siger så Per Thomas, sådan noget hænger man da heller ikke op på landevejen. – Nej, men jeg vil da helst have vores hængt op her i nærheden af møllen. Der var en møllegæst her en gang, der beklagede sig sådan, fordi han mente, at han nær ikke var nået hertil, fordi jeg havde hængt nogle skjorter

Snor dæomm omtrent laangs mæ æ Kalgordi·g. De æ da't li·g ve æ Vej. Foræsten trower a, de passer, hwa a haar hør, nowet Mænd sej hæ·r aa snak om, te naar æ Kusk bløw ræj, o æ Hæ·st djæ Vej·en nok, saa ku æ Hæ·st snaar mærk de, saa bløw di osse ræj·, saa ka a godt tenk mæ, te han æ skidt ky·ern. A haa osse en be'te Graand Faastand o Hæ·st, dem kommer dæ saa manne aa hæ·r. Naar føst dæ kommer ret nowet Sykler o æ Vej·, saa sier æ Hæ·st dem slæt e't.

– De·l waa læng· inden de skier, sejer saa Sofus Laj'. – Nej, de vel saamænd e't. A'el da snaar haa'n Syk'el, aa de trower a, dæ æ manne dæ vel. – Nej, hold no ledt, sejer saa Pe Tammes, a trower engen

Bicyklen eller væltepeteren der skræmmer kusk og heste.
Efter original af Currier & Ives.

op på snoren deromme omtrent langs med havediget. Det er da ikke lige ved vejen. Forresten tror jeg, det passer, hvad jeg har hørt nogle mænd sidde her og snakke om, at når kusken blev ræd, godt nok på hestenes vegne, så kunne hestene snart mærke det, så blev de også rædde; så kan jeg godt tænke mig, at han er skidt kørende. Jeg har også en lille smule forstand på heste, dem kommer der så mange af her. Når først der rigtig kommer nogen cykler på vejene, så ser hestene dem slet ikke.

– Det vil vare længe inden det sker, siger så Sofus Laj. – Nej, det vil såmænd ikke. Jeg vil da snart have en cykel, og det tror jeg, der er mange der vil. – Nej, hold nu lidt,

Syk'el du fo'r. Ær dæ endle jen heller anden, dæ fo'r jen, saa æ de nok Kaa'l. De æ i hwer Fald e't nøj faa Piger. – Jaaw, de ka I trow, de ær, sejer hun saa Mine. Hu blywerr indda osse skjøn, naar en li·g ka sæt sæ o sørn jen, aa fa·r en snaar ve'r a nower Teng aa sej·, saa ka en væ i Holsbrow. Ja, en ka kør te Viborg, om en vel. Mi Kusine haa faat jen, ves for en Par Monerr sin·d. Hun æ swæ'r faanywer mæ'n, haa hun skrøwen. Te Foror vel hun sæt sæ o hinde Syk'el aa besø·g mæ. Dæ æ da iliwaller en fem sejs Mi'l. – Ja, sejer Sofus Laj', saa trækker du nok æ Væltepeder u'r aa æ Sku'r aa føller mæ hind tebaag ijen. – Nej, indda, haa du sørn Fantasi, jaaw, faa de tenk'er a da osse, a vel, swaa·r Mine.

Dæhæ·r taaw Mænd sna'ker om·, da Mine wa gon aa' æ Stow·, te de wa ni Pjat de hiele, de hun gik aa saa·j. Hinde Kusine haa naturlevis engen Syk'el, aa Mine fo'r heller engen. – No wa Julius iløw'ler ve'r aa trow, te de e't wa jene Snak. Hwis Mine vel haa'en Sy'kel, saa·j han, aa de stoler a't o, te hun e't vel, saa ska hun saamænd osse nok fo jen. De æ nower bow·en Folk dem i æ Møll. De rawer e't vidt faa Jør·n Møller aa gi hans gjæw· Pi·g, hans jenest Dæ'ter en Syk'el. Nok om de, sejer han te sidst Julius, men a vild iløw'ler gja·r si'e Mine i æ Møll krawel o en Syk'el.

siger så Per Thomas, jeg tror ikke, du får nogen cykel; er der endelig en eller anden, der får en, så er det nok karle. Det er i hvert fald ikke noget for piger. – Jo, det kan I tro, det er, siger hun så Mine, hvor bliver det endda også skønt, når man lige kan sætte sig på sådan en, og før man snart ved af det, så kan man være i Holstebro. Ja, man kan køre til Viborg, om man vil. Min kusine har fået en, vist for et par måneder siden. Hun er svært fornøjet med den, har hun skrevet. Til foråret vil hun sætte sig på sin cykel og besøge mig. Der er da alligevel en fem seks mil. – Ja, siger Sofus Laj, så trækker du nok væltepeteren ud af skuret og følger med hende tilbage igen. – Nej endda, har du sådan en fantasi, jo, for det tænker jeg da også, jeg vil, svarede Mine.

De her to mænd snakkede om, da Mine var gået ud af stuen, at det var noget pjat det hele, det hun gik og sagde. Hendes kusine havde naturligvis ingen cykel, og Mine får heller ingen. – Nu var Julius alligevel ved at tro, at det ikke var ene snak. Hvis Mine vil have en cykel, sagde han, og det stoler jeg ikke på, at hun ikke vil, så skal hun såmænd også nok få en. Det er nogle velhavende folk dem i Møllen. Det betyder ikke stort for Jørn Møller at give sin kære pige, hans eneste datter en cykel. – Nok om det, siger han til sidst Julius, men jeg ville alligevel gerne se Mine i Møllen kravle op på en cykel.

A so' te æ Klāa'k, saa læ't a mæ aa sejer: – Ja, no ska I ha Tak for i Daa', no go'r a. – Ja, hold, sejer saa Julius, vi vel mej. Di Klāa'k æ ves faa faast. – Nej, en ær e't, swaa'r a. Din æ ves faa sajt. No haa a set hæ'r læng nok. A saa-j Fowal aa gik. A trower nok æ Krigskammerater fulle a'ter, men a haaj saamænd faat nok a djæ Sælskab for i Daa.

A gik nierar. Æ Vown wa begynd aa kør u'er aa æ Kjømandsgo'r, nower opar aa nower nierar æ Gaa'r. For nower Staa'nd sin·d sammelt sæ Alteng hæ'r i Holsbrow – Folk, Høwder aa Hæ·st, no wa di ve'r aa spre·s ijen. Nower wa nok no'ej nøj Stø'k u'r o æ Landvej. Men de vel nok iløw'ler waa'r nower Staa'nd ino, inden dem sidst kommer aste. Dæ wa a'terhaa'nd bløwen Plads i æ Staa'ld te æ Markenshæ·st. Nier i æ Kjømandsgord i æ Østergaa'r kam dæ en hal' Snes Stø'ker u'r i jen Ræ'k, di wa mæ æ Gri·mskawt bonden i æ Haller o hweran·der. De ku or·lig skenger i æ Gaa'r, naar al dem Bi·en traj i æ Brosti·en. Dæ bløw saa'j, te de wa Holsbrow Praanger Kristian Krammer hans. Dem flæst a dem wa nok bløwen kjøwt op hæ'r o Holsbrow Mar'ken. No haaj di faat en Fu'er aa sku saa allere· aste te Viborr, dær wa Mar'ken i Maa'r – næj de ka væ'r, te de e't wa inden den aa·n Daa'.

Jeg så til klokken, så lattede jeg mig og sagde: - Ja, nu skal I have tak for i dag, nu går jeg. – Ja, holdt, siger så Julius, vi vil med. Dit ur går vist for hurtigt. – Nej, det gør ikke, svarede jeg. Dit går vist for langsomt. Nu har jeg siddet her længe nok. Jeg sagde farvel og gik. Jeg tror nok, krigskammeraterne fulgte efter, men jeg havde såmænd fået nok af deres selskab for i dag.

Jeg gik nedad (mod torvet). Vognene var begyndt at køre ud af købmandsgårdene, nogle op ad og nogle ned ad gaden. For nogle timer siden samlede alting sig her i Holstebro – folk, kreaturer og heste, nu var de ved at spredes igen. Nogle var nok nået et stykke ud på landevejene. Men det vil nok alligevel vare nogle timer endnu, inden de sidste kommer af sted. Der var efterhånden blevet plads i staldene til markedshestene. Nede i købmandsgården i Østergade kom der en halv snes stykker ud i en række, de var bundet i halen af hverandre med grimeskaftet. Det kunne ordentlig runge i gaden, når alle de ben trådte i brostenene. Der blev sagt, at det var holstebroprangeren Kristian Krammers. De fleste af dem var nok blevet købt op her på Holstebro Marked. Nu havde de fået et foder og skulle så allerede af sted til Viborg, der var marked i morgen – nej det kan være, at det ikke var før i overmorgen. Rytteren, der sad på den

Æ Rytter, dæ so' o den forrest Hæst, ka fo sæ en ordlig Ri·tu'r. Foreløbig blywerr nok e't længer ind te Haa·gbro' Krowr. Dæ ka a tenk mæ, te di ska indstaaldes i Næt.

Mødt i æ Østergaa·r traf a Kathrine, hun kam gonen lisaa stell hen imor æ Sto·r Tor'e. Hun gik, lisom hun so' atter nower, aa so' et li·gstraks mæ. De wa, lisom hun bløw nøj faaskræ'ker, li·som a snakker te hind. – Du ær saa e't taan te'r hjem ino, saa·j a. – Nej, men a ska snaar aste. A haar de mjest aa æ Ti fulles mæ Jensine i Meldgord. No kjo·r djæ Vown for en bette Stø'r sin·d, aa hun kam jo mej. – A spuer, om dæ wa engen hun vest, te hun ku aa·g mej. – Næej, a rejner mæ'r, te a ska go. Ja, Niels Sønderkjær tæster mæ an faa e't ræt læng·sin·d, han saa·j, te no ku a li·g kom op aa kyer mæ ham. De töt a no e't, te a vil·d. A saa·j, te a vest e't andt, ind han haaj fuld Las heru'r, aa de sku han wol saa osse ha hjemar. Nej, nej, saa·j han Niels, de wa jenne ong Folk, aa a ka jo faastaa, te di ska ind aa danns, aa de trowr a't, te a ska. A holder jo heller et aa' aa bi· a'ter dem. Han saa·j: Gue Faanyw'els, da han gik. A ku faasto o ham, te han rejent mej, te a osse sku danns. De ska a no e't. De Markensdans de passer e't ret mæ.

forreste hest, kan få sig en ordentlig ridetur. Foreløbig bliver det nok ikke længere end til Hagebro Kro. Der kan jeg tænke mig, de skal indstaldes i nat.

Midt i Østergade traf jeg Kathrine, hun kom gående lige så stille hen imod Store Torv. Hun gik, ligesom hun så efter noget, og så ikke lige straks mig. Det var, ligesom hun blev noget forskrækket, lige da jeg snakkede til hende. – Du er så ikke taget hjem endnu, sagde jeg. – Nej, men jeg skal snart af sted. Jeg har det meste af tiden fulgtes med Jensine i Meldgård. Nu kørte deres vogn for lidt siden, og hun kom jo med. – Jeg spurgte, om der ikke var nogen, hun vidste, hun kunne køre med. – Nej, jeg regner med, at jeg skal gå. Ja, Niels Sønderkjær antastede mig for ikke ret længe siden, han sagde, at nu kunne jeg lige komme op at køre med ham. Det syntes jeg nu ikke, at jeg ville. Jeg sagde, at jeg vidste ikke andet, end han havde fuldt læs herud, og det skulle han vel så også have hjemad. Nej nej, sagde han Niels, det var ene unge folk, og jeg kan jo forstå, at de skal ind og danse, og det tror jeg ikke, at jeg skal. Jeg bryder mig jo heller ikke om at vente på dem. Han sagde: God fornøjelse, da han gik. Jeg kunne forstå på ham, at han regnede med, at jeg også skulle danse. Det skal jeg nu ikke. Det markedsdans det passer ikke rigtig mig.

Hun spuer, om a haa·j nower aa følles mej heller vest jen, te a ku aa·g mej. A saa·j nej. – De wa ves æ Mjeneng te Julius Jensen aa mæ sku følles, men no ve·r a faaræsten da't, hu han ær. – Kathrine, sejer a saa, vel du følles mæ mæ? – Ja de·l a gja·r. – A gik tæt hen te hind aa sejer saa: Kathrine, vel du alti følles mæ mæ? – Ja, swaar hun. – Vel du osse mej øwer te æ Guldsmed, no mæ de samm? – Ja, de vel a gjar.

Dæ wa jen, dæ bløw saa glaa, ja a trower, dæ wa tow. Vi gik øwer o æ Sønderland te æ Guldsmed. Baag a'ter wa vi in·d ve·n Bager aa fo Kaffe. De bløw selde, inden vi kam hjem, men de gjor engen Teng. De wa den bedst Mar'ken, a haa waat te.

Marinus Poulsen, Højlund, Mejrup pr. Holstebro.

Hun spurgte, om jeg havde nogen at følges med eller kendte en, som jeg kunne køre med. Jeg sagde nej. – Det var vist meningen, at Julius Jensen og jeg skulle følges, men nu ved jeg for resten da ikke, hvor han er. – Kathrine, siger jeg så, vil du følges med mig? – Ja det vil jeg gerne. – Jeg gik tæt hen til hende og siger så: Kathrine, vil du altid følges med mig? – Ja, svarede hun. – Vil du også med over til guldsmeden, nu med det samme? – Ja, det vil jeg gerne.

Der var en, der blev så glad, ja jeg tror, der var to. Vi gik over på Sønderland til guldsmeden. Bagefter var vi inde ved en bager og få kaffe. Det blev sent, inden vi kom hjem, men det gjorde ingenting. Det var det bedste marked, jeg har været til.

(Slut)*

* Hele Marinus Poulsens fortælling vil senere – efter en vis ensretning af forfatterens ortografi – blive lagt ud på centrets hjemmeside: www.hum.au.dk/jysk